

Toetsbeleid

Voorlopige vaststelling directeur/bestuurder	15/03/2023	Proces/document eigenaar	G. Kolker
MR: <u>PMR</u> instemming / advisering / informatie <u>Oudergeleding</u> instemming / advisering / informatie <u>Leerling geleding</u> instemming / advisering / informatie	08/06/2023	Versienummer	1.0
Definitieve vaststelling directeur/bestuurder	09/06/2023	Communicatie	
Ingangsdatum	01/08/2023	Website	Ja / Nee
Evaluatie	01/03/2024	Esdaldrive: Personeelshandboek Personeelsinfo	Ja / Nee Ja / Nee

Versiebeheer

Versie	Actie	datum
0.1	Stuurgroep O&K en afgevaardigde CeC	27-01-2022
0.2	Stuurgroep O&K en afgevaardigde CeC	02-02-2022
0.3	Stuurgroep O&K en afgevaardigde CeC	09-03-2022
0.3	MT	29-03-2022
0.4	CeC	14-04-2022
0.4	LMT's, in aanwezigheid van examensecretaris en docenten toetsexpert in opleiding	divers
0.5	MT	01-11-2022
0.6	Stuurgroep O&K en afgevaardigde CeC	09-11-2022
0.6	MT	14-03-2023
0.7	Voorgenomen besluit bevoegd gezag	15-03-2023
0.9	Instemming medezeggenschapsraad	08-06-2023
1.0	Definitieve vaststelling bevoegd gezag	09-06-2023

Inhoud

1. Inleiding.....	4
2. Definities	5
3. Visies en ambities Esdal College	6
4. Visie op toetsing	7
5. Waarom toetsen en evalueren we?	8
6. Wat wordt getoetst?.....	9
7. Hoe toetsen we?.....	10
8. Borging	12

1. Inleiding

In dit document beschrijven we de visie op toetsing en examinering bij het Esdal College. We beantwoorden de volgende vragen:

- *Waarom* toetsen wij? (het concept)
- *Wat* toetsen wij? (de inhoud)
- *Hoe* toetsen wij? (het proces)
- *Hoe borgen* wij? (de kwaliteitsborging)

Bij de beantwoording van de vragen leggen we steeds de verbinding met de visie en ambities van het Esdal College uit het strategisch beleidsplan 2021-2026.

De ambities die we in dit toetsbeleid beschrijven willen we de komende jaren realiseren.

De visie op toetsing en examinering krijgt een vervolg in:

- Het toetsprotocol
- Het schoolplan
- Het format vakwerkplan
- Het PTO
- Het PTA
- Het leerlingenstatuut

2. Definities

Er zijn twee soorten toetsen: summatieve toetsen en formatieve toetsen.

Een summatieve toets is een toets die helpt om beslissingen te nemen over zakken of slagen. De toets is dan een selectiemiddel. Een summatieve toets is bijvoorbeeld een tentamen waarvan het resultaat meetelt voor een eindcijfer of een toets waarmee iemand wordt toegelaten tot een bepaald soort vervolgonderwijs. Een summatieve toets is vaak aan een norm gebonden. Het is een momentopname of een voortgangstoetsing. Summatieve toetsen worden ingezet om te bepalen of leerlingen een specifiek onderdeel, leerjaar of onderwijssoort kunnen afsluiten.

Een formatieve evaluatie is een instrument dat gebruikt wordt als leer- of instructiemiddel. Door het uitvoeren van de formatieve evaluatie krijgt de docent helder zicht op de mate van beheersing van de leerstofonderdelen. Hierop kan de instructie of de leerstof dan worden afgestemd. Formatieve evaluatie is een doorlopend proces van informatie verzamelen over de leerresultaten. Deze informatie kunnen de docenten of docenten gebruiken voor feedback bij hun lesvoorbereiding.

Formatieve evaluatie wordt dus tijdens het onderwijsleerproces ingezet om te meten hoe ver leerlingen gevorderd zijn in het behalen van bepaalde doelen. Deze evaluaties geven tevens inzicht in de vervolgstappen die ondernomen kunnen worden om alsnog de gestelde doelen te behalen of nieuwe doelen te formuleren.

Essentieel bij formatieve evaluatie is de feedback aan de leerlingen, zodat ook voor de leerlingen helder wordt waar ze qua leerstof en leerstrategie staan en hoe ze zich kunnen verbeteren.

Overal waar we in dit toetsbeleid over toetsing spreken bedoelen we nadrukkelijk summatieve toetsen en formatieve evaluatie.

3. Visies en ambities Esdal College

Onze doelstelling:

Het Esdal College werkt aan de toekomst en ontwikkeling van zijn leerlingen door in verbinding en met aandacht voor mens en maatschappij invulling te geven aan onze visie:

*Hallo toekomst, ...
hier ben ik,
hier ben jij,
hier zijn wij!*

We hebben onderstaande ambities:

1. Werken aan de toekomst en intellectuele ontwikkeling van onze leerlingen.
In 2026
 - is een deel van de kennis en vaardigheden samenhangend georganiseerd: vak-, team- en locatie overstijgend
 - zijn 21e-eeuwse vaardigheden onderdeel van het lesaanbod
 - kunnen leerlingen examen doen op een hoger niveau
 - is er voor leerlingen op alle locaties en locatie overstijgend de keuzevrijheid voor gepersonaliseerde leerlijnen
 - hebben leerlingen een ononderbroken leerlijn en blijven leerlingen niet zitten
 - voldoen alle locaties aan de indicatoren van de inspectie
2. Werken aan de toekomst en sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen.
In 2026
 - heeft het onderwijs ertoe bijgedragen dat leerlingen inzicht hebben in zichzelf
 - heeft het onderwijs ertoe bijgedragen dat leerlingen zich in anderen kunnen verplaatsen
 - hebben leerlingen zicht op hun interesses en talenten en zijn ze binnen het Esdal College in de gelegenheid deze verder te ontwikkelen
 - zijn leerlingen in staat tot zelfsturing
 - maakt burgerschap onderdeel uit van alle vakken
 - maakt het ontwikkelen van sociale vaardigheden onderdeel uit van het lesaanbod van alle vakken in alle leerjaren
 - zijn leerlingen in staat zelfstandig keuzes te maken voor hun schoolloopbaan
3. In verbinding en met aandacht voor de mens invulling geven aan 'Hallo toekomst, hier ben ik, hier ben jij, hier zijn wij!'
In 2026
 - is op alle locaties een continue dialoog gaande met leerlingen en ouders/verzorgers over de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding.
 - hebben alle leerlingen een 'Hallo Toekomst'-portfolio
4. In verbinding en met aandacht voor de maatschappij invulling geven aan 'Hallo toekomst, hier ben ik, hier ben jij, hier zijn wij!'
In 2026
 - hebben alle leerlingen zich jaarlijks belangeloos ingezet voor de maatschappij
 - wordt een deel van het onderwijs in samenwerking met partijen buiten de school georganiseerd
 - maken maatschappelijke vraagstukken onderdeel uit van het lesaanbod
 - zijn leerlingen in staat om maatschappelijke en beroepsmatige kwesties te bevragen vanuit verschillende perspectieven

4. Visie op toetsing

Voor het Esdal College is summatief toetsen en formatief evalueren, vanuit de te bereiken onderwijskundige doelen, het systematisch verzamelen van informatie over verworven kennis, inzichten, attitudes en competentieniveaus.

Toetsing heeft een kwalificerende functie en ook een functie in socialisatie en persoonsvorming van leerlingen.

Dat betekent dat toetsing bij het Esdal College altijd een relatie heeft met:

- de intellectuele ontwikkeling
- de sociaal-emotionele ontwikkeling
- de relatie met de maatschappij

Toetsing staat dan ook altijd ten dienste van het leren van leerlingen in deze drie domeinen.

Toetsing levert zinvolle informatie op voor alle betrokkenen:

Voor de leerling:

Toetsing

- geeft de leerling inzicht in de eigen ontwikkeling in de drie domeinen
- draagt bij aan het vergroten van de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de leerling bij het eigen leerproces
- stimuleert het leerproces en geeft inzicht in mogelijke bijsturing

Voor ouders/verzorgers

Toetsing

- geeft ouders/verzorgers inzicht in de voortgang van hun kind in de drie domeinen
- vormt een hulpmiddel om met alle partijen (ouders/verzorgers, leerling en school) in gesprek te gaan over de ontwikkeling van het kind in de drie domeinen

Voor de docent

Toetsing

- geeft de docent inzicht in de voortgang van de leerling in de drie domeinen
- geeft de docent inzicht in de kwaliteit van het door de docent geboden onderwijs in de drie domeinen
- levert feedback over het onderwijsaanbod in de drie domeinen
- geeft de docent handvatten om de onderwijshoud, instructie en begeleiding aan te passen als dat nodig is

Voor de school

Toetsing

- wordt gebruikt voor de evaluatie van de kwaliteit het onderwijs in de drie domeinen
- levert input voor verantwoordingsdocumenten en verbeterplannen

5. Waarom toetsen en evalueren we?

Gerelateerd aan de visie op toetsing gelden onderstaande uitgangspunten:

1. Toetsing leidt bij leerlingen tot inzicht in kennis, vaardigheden en attitudes.
2. Het Esdal College werkt met de principes van formatief evalueren om het leren van leerlingen te versterken en hen actief te betrekken bij hun leerproces en daarmee eigenaarschap te stimuleren.
3. Toetsing heeft als doel de leerlingen inzicht te geven in hun leerproces; met name de nabespreking van toetsen draag hiertoe bij.
4. Toetsing maakt zichtbaar of de leerlingen hun leerdoelen hebben behaald.
5. Met toetsing versterken we de doelstellingen en ambities van ons onderwijs.
6. Met toetsing wil het Esdal College laten zien dat leerlingen optimaal zijn voorbereid op het vervolgonderwijs/de arbeidsmarkt; elke leerling bouwt een Hallo Toekomst-dossier op rond behaalde (vak)kennis, (vak)vaardigheden en attitudes.
7. Summatieve toetsing laat zien dat leerlingen aan het vereiste eindniveau van de landelijk eindprogramma's voldoen en dat het Esdal College instaat voor de kwaliteit van de verstrekte diploma's.
8. Betrouwbare en valide toetsing en examinering leidt tot goede determinatie en beoordeling van onze leerlingen en daarmee tot een passende leerroute voor onze leerlingen met een hoge slagingskans.

6. Wat wordt getoetst?

Gerelateerd aan de uitgangspunten van het 'waarom' van toetsing geldt het volgende:

1. Het Esdal College heeft bewuste keuzes gemaakt wat betreft welke kennis en vaardigheden summatief getoetst worden op grond van de landelijke examenprogramma's en de kerndoelen/eindtermen. In het schoolexamen worden – naast de verplicht te toetsen eindtermen – met name die onderdelen getoetst die niet centraal beoordeeld worden/kunnen worden.
2. Het Esdal College heeft expliciet aandacht voor de ontwikkeling van 21th century skills en burgerschap.
3. De schooleigen leerdoelen, gekoppeld aan ons schoolprofiel, komen zichtbaar terug in de toetsinhoud en -vormen. Er wordt, naast de toetsing van vakspecifieke kennis, beoordeeld op zelfstandigheid, ondernemerschap, verantwoordelijkheid nemen en samenwerking. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van bijvoorbeeld projecten, presentaties, de mini-onderneming en het schooldebat.
4. De ontwikkeling van loopbaancompetenties wordt zichtbaar binnen in het Hallo Toekomst-dossier leerlingen. In het LOB-PTO/PTA wordt bepaald welke 'bewijzen/mijlpalen' een leerling hiervoor verzamelt.
5. De mogelijkheden en behoeftes van onze leerlingen bepalen de te beoordelen leerdoelen in de verschillende leerroutes. Hier is dus sprake van differentiëren. Deze differentiatie maakt het mogelijk dat leerlingen examen kunnen doen op meerdere niveaus. Ook biedt dit de mogelijkheid tot versnellen.

7. Hoe toetsen we?

Productniveau

Wij spreken op onze school de volgende richtinggevende kaders af met betrekking tot het productniveau:

1. Elk PTO en PTA
 - wordt zo opgebouwd dat de kwaliteit ervan geborgd kan worden en risico's beheersbaar zijn (dus elk PTO/PTA is haalbaar);
 - brengt voor leerlingen helder in beeld wat er voor elk vak beoordeeld wordt, met welke toetsvormen, met welke lesstof de leerling zich kan voorbereiden en hoe het eindcijfer, ook voor het SE, tot stand komt;
 - maakt expliciet welke delen van de examenprogramma's én welke schooleigen leerdoelen worden beoordeeld met welke toetsen;
 - laat zien binnen welke toetsen wij als school de leerdoelen 'verantwoordelijkheid nemen, samenwerken, zelfstandigheid en ondernemerschap' expliciet beoordelen.
2. Beoordeling: wij werken met een beperkt aantal summatieve cijfers per vak om het eindniveau (ook het SE-cijfer) van een leerling te bepalen, daarnaast werken wij met formatieve evaluatie om leerlingen zicht te geven op hun ontwikkeling. (Mede)leerlingen krijgen hierbij zelf een actieve rol.
3. Toetskwaliteit: alle (SE-)toetsen (en afnames van de toetsen) zijn valide, betrouwbaar, uitvoerbaar en transparant.
4. Toetsvormen; wij hanteren een variatie aan toetsvormen waarmee valide getoetst kan worden, de toetsvormen passen bij wat er beoordeeld wordt.
 - Naast schriftelijke toetsen werken wij met praktische toetsvormen zoals projectbeoordelingen, presentaties (van o.a. de mini-onderneming), een portfolio en het debat.
5. Toetskwantiteit: het aantal (SE-)toetsen is primair afgestemd op de te beoordelen leerdoelen/eindtermen, maar gaat ook uit van beheersbaarheid en het beperken van de toetsdruk bij leerlingen.

Procesaspecten

1. Onze betrokkenen bij het toetsings- en examineringsproces zijn: de directeur/bestuurder, de centrale examencommissie, de locatiedirecteur, de teamleider(s), de vakgroep(voorzitters), de docenten toetsexpert, de docenten, de examenadministratie en natuurlijk onze leerlingen.
2. Wij hebben voor alle processtappen in het examineringsproces bepaald wie welke taak en verantwoordelijkheid hierbinnen heeft, volgens welke kwaliteitsstandaarden er wordt gewerkt, met welke instrumenten én welke deskundigheid dit van hen vraagt.
3. Onze afspraken (op hoofdlijnen) ten aanzien van de taken en rollen bij het schoolexamen:
 - Directeur/bestuurder: bewaakt de kwaliteit van schoolexaminering en is eindverantwoordelijk;
 - Centrale Examencommissie: stelt de beleidskaders voor en evalueert de uitvoering van de deelprocessen in het examineringsproces op basis van een evaluatieplan;
 - De locatiedirecteur: begeleidt en bewaakt het proces en de kwaliteit van de schoolexamens;
 - Locatiedirecteur (gemandateerd): stelt de PTO's, PTA's en schoolexamens vast, stelt de beleidskaders vast en het jaarlijkse verbeterplan;
 - Teamleider: faciliteert de vakgroepen (in tijd en deskundigheid) en stuurt aan op basis van het toetsbeleidsplan en verbeterplan;

- Examensecretaris: de examenexpert op de school, voert de praktische regie, monitort en levert, samen met de docent toetsexpert, feedback aan teamleiders en vaksecties over de kwaliteit van de inhoud en het proces van toetsing en school examineren;
 - Vaksectie/docenten: stelt het PTO/PTA op en construeert de schoolexamens.
 - Docent toetsexpert: is lid van de locatiecommissie en toetst steekproefsgewijs de kwaliteit van de summatieve toetsen;
 - De examenadministratie: verwerkt de gegevens in het leerlingvolgsysteem.
4. De examenprocessen en de gebruikte instrumenten hierbinnen zijn voor alle vakgroepen op onze school zoveel mogelijk gestandaardiseerd. De vrijheid van de vakgroepen ligt op het niveau van de inhoud van de toetsing en de opbouw van het toetsprogramma (PTO/PTA).

Onze instrumenten/standaarden:

1. Examenreglement, inclusief herkansingsregeling;
2. Herkansingsregeling onderbouw
3. PTO/PTA-format en kaders;
4. Format toetsmatrijs;
5. Checklists PTA;
6. Kwaliteitseisen en format toetsset, inclusief beoordelingsmodel;
7. Periodisering schoolexaminering;
8. Examendossier;
9. Administratieve organisatie.

Deze richtinggevende kaders voor het toetsings- en examineringsproces en het toetsingsproduct zijn uitgewerkt in ons examenreglement. Daarbij heeft de centrale examencommissie een adviserende rol, het bestuur stelt vast. De richtinggevende kaders voor de overige toetsen, niet SE-toetsen, zijn uitgewerkt in het Toetsprotocol.

8. Borging

De kaders voor de kwaliteitsborging van toetsing en schoolexaminering op onze school:

Inrichting en facilitering

Het systeem van toetsing en schoolexaminering is op onze school ingebed in een kwaliteitskalender, die jaarlijks wordt geëvalueerd.

Elke locatie heeft minimaal twee docenten toetsexpert.

Bij zowel de toetsconstructie als de beoordeling van leerlingen werken wij waar mogelijk met het 4-ogenprincipe. De deelprocessen toetsconstructie en -vaststelling zijn bij ons belegd bij verschillende betrokkenen.

Betrokken medewerkers doen aan deskundigheidsbevordering, zodat zij op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen.

Onze administratieve organisatie is flexibel ingericht, wordt jaarlijks geëvalueerd en afgestemd op de gemaakte keuzes binnen het examineringsproces.

De examensecretaris monitort en stuurt waar nodig bij.

Examenbetrokkenen en deskundigheid

Voor betrokken professionals bij de examinering zijn de vereiste competenties in beeld gebracht. Daar waar deskundigheid ontbreekt, wordt deskundigheidsbevordering gefaciliteerd.

Binnen het examineringsproces heeft onze school per deelproces uit de kwaliteitscyclus schoolexaminering bepaald wat ervan wie gevraagd wordt in elk van de fases van de PDCA-cyclus (voorbereiden-uitvoeren-controleren-aanpassen).

Het Esdal College heeft een Centrale Examencommissie die werkt op basis van een huishoudelijk reglement en een jaarverslag.

Elke locatie heeft een locatiecommissie, waar een docent toetsexpert deel van uitmaakt.

Evaluatie van de kaders/standaarden, examenprocessen en -producten en resultaten

Het systeem van schoolexaminering is op onze school gericht op leren en verbeteren. Het gehele examenproces en de examenresultaten worden op onze school structureel en systematisch geëvalueerd wat input geeft voor verbeteringen en aanpassingen in de werkwijze van de examenorganisatie binnen de school, maar ook input levert voor benodigde aanpassingen in ons onderwijs. De centrale examencommissie heeft een leidende rol bij deze evaluatie.

Tijdens deze fase van de PDCA-cyclus verzamelt de centrale examencommissie op basis van een evaluatieplan gegevens over de kwaliteit van de

- eigen kwaliteitsstandaarden en kaders;
- examenprocessen;
- examenproducten;
- examenbetrokkenen;
- examenresultaten.

De locatiecommissie ontwikkelt, indien nodig, op basis van deze bevindingen een verbeterplan schoolexaminering.

Communicatie en kwaliteitscultuur

Onze school communiceert, in- en extern, transparant en periodiek over de behaalde resultaten van de school en de ontwikkelagenda van de school om de kwaliteit van onderwijs te kunnen blijven garanderen. Verbeterstappen worden samen met de betrokkenen bepaald. In het bestuursverslag verantwoordt het bestuur zich over de gemaakte keuzes bij de inrichting van de toetsings- en examenorganisatie en de wijze waarop de kwaliteit geborgd wordt.

Onze kwaliteitscultuur kenmerkt zich door leren van elkaar, samenwerking en afstemming, vertrouwen geven en reflectie (op jezelf en de ander).

Kwaliteit van examinering is de verantwoordelijkheid van ons allemaal!